

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 – Unità 2 **ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΠΕΤΡΕΣ – Le parole sono pietre**

Ελένη Γαλάνη

Πάμε ξανά!

1. Πώς χαιρετάμε στα ελληνικά
2. Ρωτάμε πώς είμαστε στα ελληνικά
Νίκος: Γειά σου Γιώργο, τι κάνεις;
Γιώργος: Καλά είμαι Νίκο, εσύ πώς είσαι;
Νίκος: Καλά ευχαριστώ, να και ο κύριος Γιάννης, καλημέρα σας, κύριε Γιάννη, πώς είστε;
Κύριος Γιάννης: Καλημέρα παιδιά, μια χαρά, ευχαριστώ.
3. Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις:
 - Πώς σε λένε;
 - Τι κάνεις/πώς είσαι;
 - Από πού είσαι;
 - Πού μένεις;
 - Τι δουλειά κάνεις;
 - Καταλαβαίνεις ελληνικά;
 - Καταλαβαίνεις ισπανικά; καταλανικά; ιταλικά;
 - Ξέρεις λατινικά; αρχαία ελληνικά;

Βήμα 1 (γλώσσα)

Διάλογος 2

Στο μουσείο της Ταραγόνας

Ευρίκ Και να 'μαστε στο μουσείο της Ταραγόνας!

Κώστας Είναι μεγάλο μουσείο!

Πάολο Ναι, ναι! Έχει πολλά μωσαϊκά αυτό το μουσείο! Αυτό το μωσαϊκό είναι πολύ ωραίο!

Μαρία Χοσέ Και πολλά αγάλματα έχει επίσης αυτό το μουσείο! Κοίτα τι μεγάλο που είναι αυτό το άγαλμα! Από τον χιτώνα του άντρα καταλαβαίνουμε ότι είναι της ρωμαϊκής εποχής. Εδώ είναι η αίθουσα με τις επιγραφές και από εδώ, είναι μια μεγάλη αυλή.

Κάρλα Πόσες μαρτυρίες από την αρχαιότητα! Νομίζω πως μπαίνω σε μια άλλη εποχή.

Ελένη Αλήθεια είναι! Τα αρχαιολογικά ευρήματα διδάσκουν την ιστορία του ανθρώπου.

Ευρίκ Διδάσκουν το παρελθόν που βλέπουμε σήμερα. Αυτές εδώ οι πέτρες και τα ευρήματα στα μουσεία είναι όπως οι γλώσσες που μιλάμε, είναι μέρος της ταυτότητάς μας. Με αυτά οδεύουμε στο μέλλον.

Παρατηρήστε τώρα την κλίση των αρσενικών ουσιαστικών

Ενικός αριθμός						
ον.	ο	αρχαιολόγος	ο	καθηγητής	ο	άντρας
γεν.	του	αρχαιολόγου	του	καθηγητή	του	άντρα
αιτ.	τον	αρχαιολόγο	τον	καθηγητή	τον	άντρα
κλ.	-	αρχαιολόγε	-	καθηγητή (καθηγητά)	-	άντρα

Πληθυντικός αριθμός						
ον.	οι	αρχαιολόγοι	οι	καθηγητές	οι	άντρες
γεν.	των	αρχαιολόγων	των	καθηγητών	των	αντρών
αιτ.	τους	αρχαιολόγους	τους	καθηγητές	τους	άντρες
κλ.	-	αρχαιολόγοι	-	καθηγητές	-	άντρες

Παρατηρήστε τώρα την κλίση των θηλυκών ουσιαστικών

Ενικός αριθμός					
ον.	η	αρχαιολόγος	η	αυλή	η ιστορία
γεν.	της	αρχαιολόγου	της	αυλής	της ιστορίας
αιτ.	την	αρχαιολόγο	την	αυλή	την ιστορία
κλ.	-	αρχαιολόγε	-	αυλή	- ιστορία

Πληθυντικός αριθμός					
ον.	οι	αρχαιολόγοι	οι	αυλές	οι ιστορίες
γεν.	των	αρχαιολόγων	των	αυλών	των ιστοριών
αιτ.	τις	αρχαιολόγους	τις	αυλές	τις ιστορίες
κλ.	-	αρχαιολόγοι	-	αυλές	- ιστορίες

Παρατηρήστε τώρα την κλίση των ουδέτερων ουσιαστικών

Ενικός αριθμός					
ον.	το	θέατρο	το	σπίτι	το εύρημα
γεν.	του	θεάτρου	του	σπιτιού	του ευρήματος
αιτ.	το	θέατρο	το	σπίτι	το εύρημα
κλ.	-	θέατρο	-	σπίτι	- εύρημα

Πληθυντικός αριθμός					
ον.	τα	θέατρα	τα	σπίτια	τα ευρήματα
γεν.	των	θεάτρων	των	σπιτιών	των ευρημάτων
αιτ.	τα	θέατρα	τα	σπίτια	τα ευρήματα
κλ.	-	θέατρα	-	σπίτια	- ευρήματα

Συζήτησε στην τάξη: Τι παρατηρείς:

- α) για τη λέξη ηθοποιός
- β) για τη γενική πληθυντικού
- γ) για την κλιτική

Ασκήσεις :

1. Κλίνετε τώρα τα παρακάτω αρσενικά ουσιαστικά σύμφωνα με το παράδειγμα του πίνακα:

ο ηθοποιός, ο μαθητής, ο χιτώνας

Κλίνετε τώρα τα παρακάτω θηλυκά ουσιαστικά σύμφωνα με το παράδειγμα του πίνακα:

η οδός, η μουσική, η γεωγραφία

Κλίνετε τώρα τα παρακάτω ουδέτερα ουσιαστικά σύμφωνα με το παράδειγμα του πίνακα:

το μουσείο, το παιδί, το άγαλμα

2. α) Βρείτε τώρα τα ουσιαστικά στο κείμενο του διαλόγου και χωρίστε σε τρεις ομάδες: *αρσενικά, θηλυκά, ουδέτερα*.

β) Μετά να τα κλίνετε με τους συμμαθητές σας στην τάξη.

Βήμα 2 (πολιτισμός)

Θρησκεία και Θέατρο Το ρωμαϊκό θέατρο της Ταραγόνας

Το ρωμαϊκό θέατρο της Ταραγόνας βρίσκεται στη νότια πλευρά της πόλης, κοντά στο λιμάνι. Το θέατρο θεμελιώθηκε στις αρχές του 1ου π.Χ. αιώνα. Σήμερα διατηρούνται μερικώς το κοίλο (ή σειρές καθισμάτων), η ορχήστρα και η σκηνή. Διακρίνονται οι πρώτες έξι σειρές του κοίλου, χτισμένες με μεγάλα κομμάτια πέτρας, καθώς και το κιγκλίδωμα που χώριζε το κοινό από τον χώρο της ορχήστρας.

Ο βωμός του θεάτρου, στη μέση της ορχήστρας, ήταν αφιερωμένος στη θεότητα του Αυγούστου και χρησιμοποιούνταν για τις θυσίες των ζώων πριν την παράσταση.

Οι ανασκαφές έφεραν στο φως ένα μεγάλο μέρος των αρχιτεκτονικών και διακοσμητικών στοιχείων. Υπήρχαν πολλά μαρμάρινα γλυπτά αυτοκρατόρων και πολλά διακοσμητικά στοιχεία, όπως κιονόκρανα, επιστύλια και γείσα, όλα φτιαγμένα με πέτρα της περιοχής. Μερικά από αυτά τα θραύσματα φέρουν ίχνη από χρώμα. Η λειτουργία του θεάτρου φαίνεται να σταμάτησε νωρίς λόγω της μετέπειτα κατασκευής του αμφιθεάτρου.

Λίγα λόγια για...το Ισπανικό Θέατρο

Κατά το Μεσαίωνα, γύρω στον 14ο αιώνα, και στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία μάλλον νωρίτερα, άρχισε να εξαπλώνεται στη δυτική Ευρώπη ένα είδος μονόπρακτου θρησκευτικού θεάτρου, το οποίο πρέσβευε όλες τις αρετές της μεσαιωνικής ηθικής. Τα μονόπρακτα αυτά, τα οποία παίζονταν κυρίως κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας, ουσιαστικά συνέβαλαν στη θρησκευτική εκπαίδευση των αναλφάβητων και αποτέλεσαν ταυτόχρονα μια πρώιμη μορφή της θεατρικής αναπαράστασης. Με την Αναγέννηση και τη σταθεροποίηση του θεάτρου στα τέλη του 16ου και κατά τον 17ο αιώνα, αυτό το θεατρικό θρησκευτικό είδος αρχίζει σταδιακά να εξαλείφεται. Στην Ισπανία, ωστόσο, όπου το θέατρο ήταν στην υπηρεσία και υπό την προστασία της Καθολικής Εκκλησίας, θεμελιώνεται στα μέσα του 16ου αιώνα μια θρησκευτική δραματική αναπαράσταση, η λεγόμενη *autossacramentales*, η οποία έχαιρε μεγάλης δημοτικότητας παράλληλα με το κοσμικό θέατρο μέχρι τον 18ο αιώνα. Ο σκοπός των *autossacramentales* ήταν η απεικόνιση των μυστηρίων και η διάδοση των δογμάτων της Καθολικής Εκκλησίας. Οι παραστάσεις λάμβαναν χώρα σε στολισμένα με βιβλική θεματολογία άρματα, τα έξοδα των οποίων καλύπτονταν από τους ίδιους τους θιάσους. Αργότερα οι εν λόγω δαπάνες καλύπτονταν από τις δημοτικές αρχές, αποδεικνύοντας έτσι πόσο άρρηκτα συνδεδεμένη με το θρησκευτικό θέμα ήταν η ισπανική θεατρική παράδοση.

Επικοινωνιακή δραστηριότητα στην τάξη

Υπάρχουν αντίστοιχα θρησκευτικά στοιχεία στη δική σας εθνική ή τοπική θεατρική παράδοση;

Όπως διαβάσαμε παραπάνω, στο αρχαίο ρωμαϊκό θέατρο της Ταραγόνας, γινόντουσαν θυσίες ζώων στους θεούς πριν ξεκινήσει η παράσταση. Κατά τη γνώμη σας, πόσο συνδεδεμένες είναι η έννοια της θρησκείας και του θεάτρου;

Ετυμολογικό Γλωσσάριο

ηθοποιός	= ἦθος+ ποιός< ποιῶ, σύνθετη λέξη < στα αρχαία ελληνικά «αυτός που διαπλάθει χαρακτήρα», η λέξη ηθοποιός αντικατέστησε την αρχαία ελληνική λέξη υποκριτής.
αυλή	= η λέξη αρχικά σήμαινε τον χώρο γύρω από το παλάτι όπου διανυκτέρευαν τα ζώα και οι υπηρέτες, στη συνέχεια σήμαινε < τον οίκο του βασιλιά», το παλάτι <palatium.
εύρημα	= στα αρχαία ελληνικά <εὔρημα<εὐρίσκω, ό,τι βρίσκει και ανακαλύπτει κανείς μετά από αναζήτηση και έρευνα.
εποχή	= < αρχ. ἐπέχω . Ήδη στον Πτολεμαίο και στον Πλούταρχο η λέξη περιγράφει τη θέση των αστερων κατά την τροχιά τους. Έτσι, με τη λέξη προσδιορίστηκε επίσης και η περίοδος του χρόνου, η οποία υπολογίζεται βάσει της κινήσεως των αστερων. Στη συνέχεια η λέξη πέρασε και σε ξένες γλώσσες.
ιστορία	< αρχ. Ιστορία < ἴστωρ «γνώστης, κριτής», η λέξη ανάγεται ετυμολογικά στο αρχαίο «οἶδα» που σημαίνει γνωρίζω, ξέρω, η λέξη «ιστορία» διαδόθηκε ως δάνειο στις ευρωπαϊκές γλώσσες.

Ποιες λέξεις ξέρεις στην γλώσσα σου που προέρχονται από το θέμα των παραπάνω λέξεων;

αυλή	εποχή	άνθρωπος
-----	-----	-----
-----	-----	-----
ήθος	εύρημα	(α)λήθη- (εια)
-----	-----	-----
-----	-----	-----

